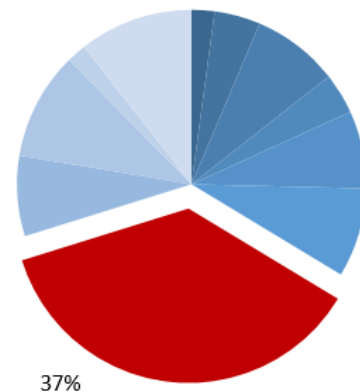

2.7 Programma 7 Sociaal domein

Taakvelden

Samenkracht en burgerparticipatie
Wijkteams
Inkomensregelingen
Begeleide participatie
Arbeidsparticipatie
Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Maatwerkdienstverlening 18+
Maatwerkdienstverlening 18-
Geëscaleerde zorg 18+
Geëscaleerde zorg 18-

Lasten (100% = totale rekening)

2.7.1 Wat hebben we bereikt met het programma Sociaal domein?

Doel

'Gorinchem is een stad waar iedereen meedoet, zich kan ontplooiën en verantwoordelijkheid neemt voor zichzelf, elkaar en de leefomgeving.'

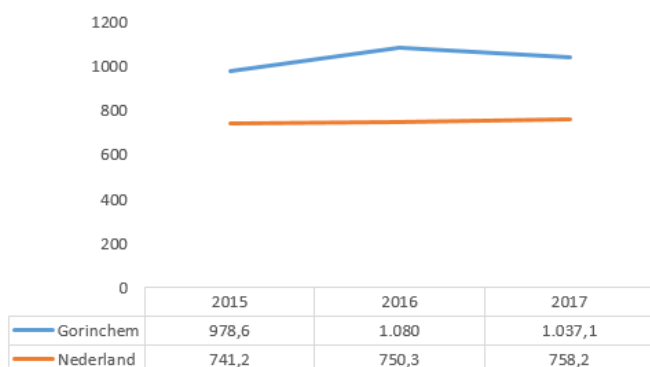
Vastgesteld beleid

Beleidskader	Vastgesteld door de raad in
Kadernota Meedoen in Gorinchem	2012
Uitvoeringsdocument transitie sociaal domein	2014
Wmo: periodiek plan Wmo 2015-2018	2014
Jeugdhulp	2014
Beleidsrijk regionaal transitie arrangement Jeugdhulp (BRTA)	2014
Beleidsvoornemens Participatiewet	2014
Beleidskader Beschermd wonen en opvang (2015-2018)	2014
Lokaal maatwerk Jeugdhulp	2016
Transformatie van Sociaal cultureel werk naar Meedoen	2016

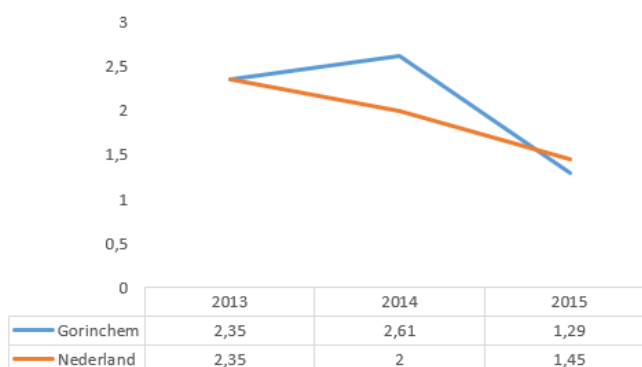
Maatschappelijke effecten

Indicator	B/F	Gerealiseerd	Soort
Banen	B	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	PI
Jongeren met een delict voor de rechter	B	% van de jongeren in de leeftijd van 12-21 jaar	PI
Kinderen in uitkeringsgezinnen	B	% van de kinderen tot 18 jaar	PI
Melding kindermishandeling	B	% meldingen van mishandelde kinderen 0-17 jaar	PI
Netto Participatiegraad	B	% mensen tussen 15-67 jaar dat een baan heeft	PI
Werkloze jongeren	B	% werkloze jongeren 16-22 jaar	PI
Personen met een bijstandsuitkering	B	Aantal per 1000 inwoners	PI
Personen met een lopend re-integratietraject	B	Aantal reïntegratievoorzieningen, per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	PI
Jongeren met jeugdhulp	B	% jongeren tot 18 jaar	PI
Jongeren met jeugdbescherming	B	% jongeren tot 18 jaar	PI
Jongeren met jeugdreclassering	B	% jongeren in de leeftijd van 12-23 jaar	PI
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	B	Aantal per 1.000 inwoners	PI

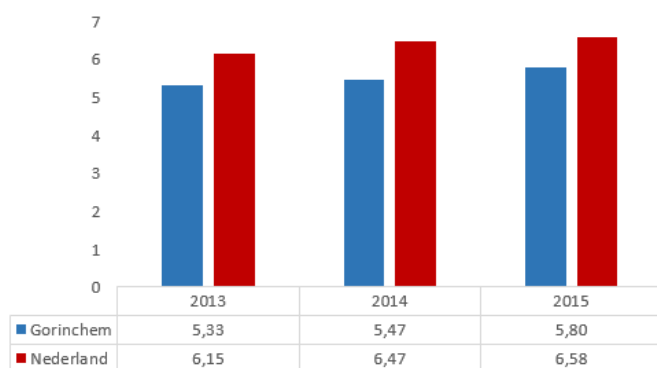
Banen

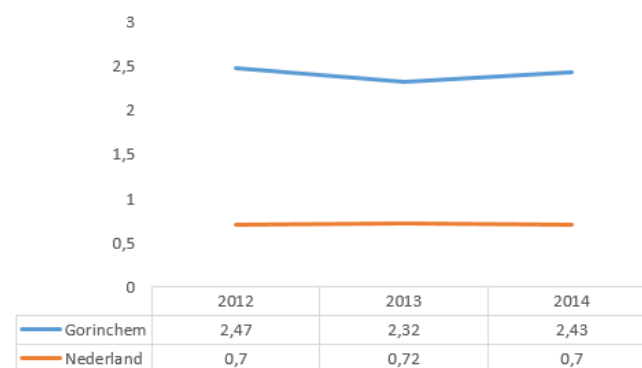
Jongeren met delict voor rechter

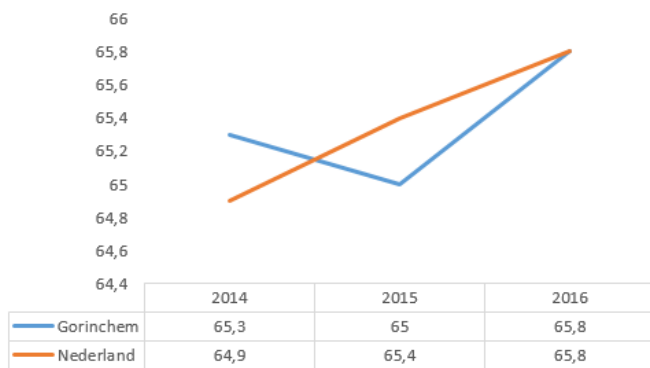
Kinderen in uitkeringsgezinnen

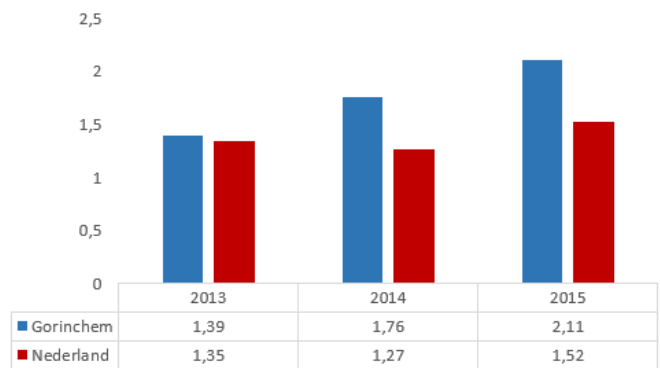
Melding kindermishandeling

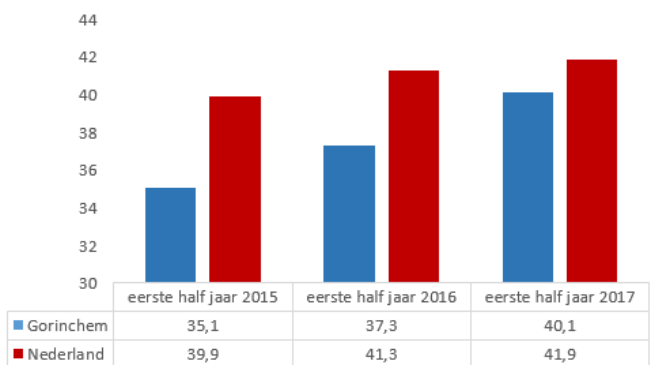
Arbeidsparticipatie

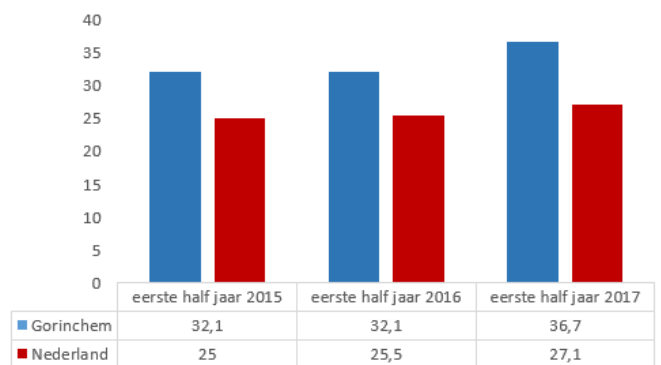
Werkloze jongeren

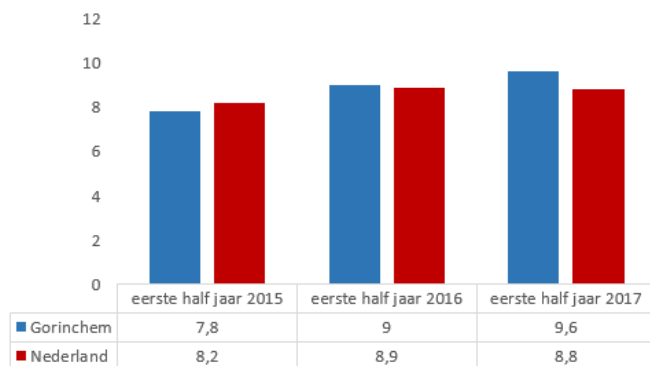
Bijstandsuitkeringen

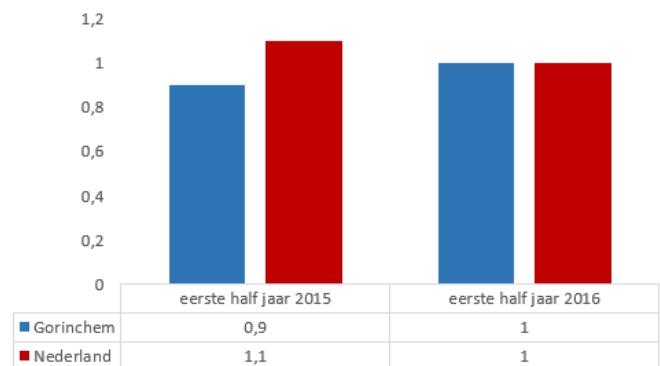
Personen met een lopend re-integratietraject

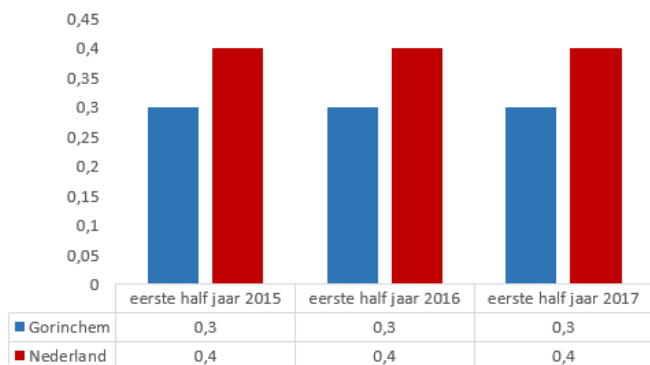
Jongeren met jeugdhulp

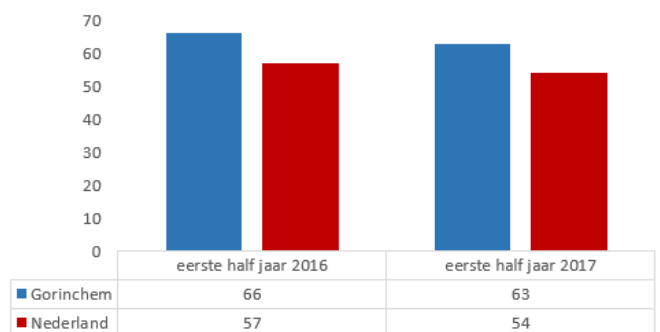
Jongeren met jeugdbescherming

Jongeren met jeugdreclassering

Clënten met een maatwerkarrangement WMO

2.7.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Concrete acties

Onderwerp	Realisatie 2017
Transformatie Individuele Begeleiding Wmo	De pilot 'Begeleiding Anders' is gestart. Dit is een samenwerkingsproject tussen ASVZ, Philadelphia, Syndion en gemeente. De pilot is een experiment om de maatwerkvoorziening individuele begeleiding anders te organiseren. De pilot loopt nog door in 2018.
Transformatie Wmo maatwerk voorzieningen	In 2017 zijn afspraken gemaakt met zorgaanbieders om de maatwerkvoorziening begeleiding resultaatgericht te gaan verstrekken. Deze methode heeft als vertrekpunt de markt en de producten zoals de organisatie haar producten in de markt zet. De Wmo-regelgeving is hierop aangepast. Implementatie vindt in 2018 plaats.
Transformatie Basisvoorzieningen	In het kader van de brede transformatie Sociaal Domein (zie transformatie SD-breed) worden alle basisvoorzieningen de komende jaren verder ontwikkeld om inwoners te ondersteunen. We zijn bezig met de vernieuwing van het vrijwilligersbeleid, ouderenbeleid- en mantelzorgondersteuning, de evaluatie brede scholen en buurthuizen, vernieuwing op inhoud zoals in de pilot 'Begeleiding Anders' (zie hiervoor).
Transformatie huizen van waarde	Met de Huizen van Waarde is bedoeld een andere invulling van inloopfunctie van de buurthuizen. Dit is onderdeel geworden van de raadsopdracht evaluatie brede scholen - buurthuizen (zie ook onder reguliere taken). De term Huizen van Waarde is nog nergens belegd.
Beschermd Wonen van provinciale naar gemeentelijke organisatie	In 2017 zijn de voorbereidingen gestart van de landelijke transformatieopgave Beschermd Wonen. Deze taak is een geïmplementeerde taak in de Wmo 2015 en wordt in gezamenlijkheid met 12 gemeenten regionaal uitgevoerd door de centrumgemeente Dordrecht. Regionaal is het proces gestart voor de ontwikkeling van een transformatieagenda. Aansluitend is lokaal eveneens een verkenning opgestart voor een aansluitende lokale transformatieagenda voor de voorbereiding van lokale infrastructuur op de landelijke structuurwijziging.
Transformatie SD- breed	Gemeentebreed wordt gewerkt aan een brede transformatieagenda sociaal domein. Met de raad is afgesproken dat er nieuwe kaders voor de transformatie sociaal domein worden vastgesteld in 2018.
Huishoudelijke hulp	In 2017 is het beleid huishoudelijke ondersteuning herzien naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak. Met zorgaanbieders zijn nieuwe inkoopafspraken gemaakt en Wmo-regelgeving is aangepast. Implementatie vindt in 2018 plaats.
Participatie	Binnen de uitvoeringsorganisatie Avres is verder gewerkt aan de transformatie, het plaatsen van mensen met een WSW-indicatie bij reguliere werkgevers. Voor de statushouders is een plan opgesteld en een aanpak geïmplementeerd om hen sneller door te leiden naar de arbeidsmarkt. Uitgangspunt is daarbij dat er geen verdringing plaatsvindt in de reguliere dienstverlening. De transformatie van de SW heeft als consequentie dat de huisvesting aan de Avelingen-West niet meer passend is. De fusie en het uittrekken van andere gemeenten in de regio AV heeft geleid tot bundeling met andere uitvoeringsorganisaties en tot andere visievorming over huisvesting. Onderwerp van gesprek in het AB is met name de inrichting van de backoffice van Avres in de gemeente Zederik (Meerkerk) geweest. De frontoffice blijft in het kader van lokale aanhechting op het Stadhuisplein te Gorinchem. De brede intake, waarbij meerdere leefgebieden van de klanten in beeld worden gebracht, staat daarbij centraal. In de doorontwikkeling van het sociaal team wordt deze functie van Avres meegenomen.

Reguliere taken

Onderwerp	Reguliere taken
Programma "Samen voor Gezond"	Vanuit dit meerjarenprogramma van de DG&J is er in 2017 in Gorinchem ten eerste ingezet op het versterken van de mentale weerbaarheid van jongeren. Ouders van kinderen in de bovenbouw van de basisschool hebben voorlichting gehad over social mediagebruik en (cyber)pesten. Ook pedagogisch medewerkers van een buitenschoolse opvang zijn getraind in het begeleiden van kinderen in het gebruik van social media en games. Daarnaast is er in Gorinchem gewerkt aan het versterken van bewegingsgerichte zorg om de vitaliteit en eigen kracht van ouderen te bevorderen. Een derde speerpunt in het programma is het stimuleren van een gezonde leefstijl bij zwangere vrouwen. Hiervoor zijn voorlichtingsavonden georganiseerd voor kwetsbare zwangere vrouwen (aanstaande moeders met een lage sociaaleconomische status, tienermoeders en alleenstaande zwangere vrouwen).
Leefstijl	Een gezonde leefstijl is gestimuleerd door in te zetten op bewegen en gezonde voeding. In de Gildenwijk is extra inzet met het GIDS-project. Dit project behelst diverse onderdelen. Zo volgden wijkbewoners onder andere de cursus 'Gezond Kopen, Gezond Koken' waarin zij kennis van en ervaring opdoen met gezond eten en drinken. Nadat de workshop is afgerond, komen de deelnemers nog elke week bij elkaar om met elkaar te bewegen, te koken en (gezond) te eten. Het project wordt aangejaagd door wijkpartners.
Eigen kracht	Het stimuleren van Eigen Kracht is een uitgangspunt van de uitvoering binnen de kaders Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. De diverse deelprojecten en transformaties die zijn beschreven in deze verantwoording zijn gericht op het versterken van de eigen kracht.
Jeugdwet	Lokaal is de gemeente samen met vele maatschappelijke partners en inwoners bezig om een verandering op gang te brengen onder de noemer 'It takes a village to raise a child' met als doel een gezond en veilig opgroeiklimaat in Gorinchem. Daarmee wordt tevens gericht op het laten afnemen van de toenemende behoefte aan (professionele) ondersteuning en het voorkomen van de noodzaak om zwaardere hulp in te zetten. Op regionaal Zuid-Holland Zuid niveau wordt samengewerkt voor de opdrachtverlening Veilig Thuis en Jeugdhulp.
Sociaal cultureel werk	In 2017 zijn we gestart met de raadsopdracht evaluatie van de buurthuisfunctie van de buurthuizen én de wijkfunctie van de brede scholen. Samen met de partners is er teruggeblikt om vervolgens te kunnen leren wat de verzelfstandiging van het buurt- en welzijnswerk de gemeenschap heeft opgeleverd. Op basis van de evaluatie kunnen we starten met het doorontwikkelen van het bestaand beleid voor het Sociaal Cultureel Werk. Deze zal in 2018 meer vorm gaan krijgen. Vooruitlopend op de resultaten van de evaluatie hebben verschillende partners van het Sociaal Cultureel Werk de wens geuit om professionele ondersteuning te krijgen. Het vrijwillig beheren en open stellen van de buurthuizen vraagt nogal wat denk- en uitvoeringskracht. Daarbij kan de verbinding met de wijkbewoners worden verbeterd, aldus de partners. De raad heeft besloten om deze professionele ondersteuning in de vorm van een opbouwwerker als tijdelijke oplossing voor één jaar aan te bieden. Na evaluatie zal worden beoordeeld welke resultaten met deze professionele inzet zijn bereikt.

2.7.3 Wat heeft dit gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000 V = voordeel en N = nadeel)	Jaar- rekening 2016	Begroting primitief 2017	Begroting na wijziging 2017	Jaar- rekening 2017	Vershil
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	5.669	4.039	4.505	4.187	319 V
TV62 Wijkteams	2.740	2.379	2.575	2.246	329 V
TV63 Inkomensregelingen	15.302	14.678	15.201	16.367	1.165 N
TV64 Begeleide participatie	6.576	6.438	6.474	7.353	879 N
TV65 Arbeidsparticipatie	2.592	2.186	2.460	1.436	1.024 V
TV66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	366	368	579	787	208 N
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.471	5.334	4.909	4.002	907 V
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	7.157	6.891	7.432	7.396	37 V
TV681 Geëscaleerde zorg 18+	264	144	392	288	104 V
Lasten Sociaal domein	44.137	42.458	44.529	44.061	468 V
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	631	95	210	322	112 V
TV62 Wijkteams	27	0	137	142	5 V
TV63 Inkomensregelingen	10.599	10.405	10.422	11.055	633 V
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	751	601	468	426	42 N
TV681 Geëscaleerde zorg 18+	156	0	568	1.439	871 V
Baten Sociaal domein	12.273	11.101	11.805	13.385	1.580 V
Totaal saldo van baten en lasten	-31.864	-31.357	-32.723	-30.676	2.047 V
Stortingen reserves	2.518	167	562	562	0 V
Onttrekkingen reserves	226	0	450	314	136 N
Resultaat	-34.157	-31.523	-32.836	-30.925	1.911 V

Het programma Sociaal domein bevat hoofdzakelijk de lasten en baten die verbonden zijn uit de uitvoering van de 3 gedecentraliseerde overheidstaken Jeugdhulp, Wmo en Participatie (3 D's). Maar ook de aanverwante gemeentelijke taken op het gebied van sociale dienstverlening (o.a. Beschermd Wonen, asielzoekersbeleid, sociaal cultureel werk en uitkeringsverstrekking) maken onderdeel uit van dit programma. Hieronder wordt op de verschillende onderdelen nader ingegaan.

TV61 Samenkracht en burgerparticipatie

Voor de exploitatielasten voor het onderwijs aan de vluchtelingen hebben wij een 2-jarige subsidie ter hoogte van € 96.000 van het COA ontvangen. Hier van resteert ultimo 2017 een bedrag van € 40.000. Eind 2017 is het AZC gesloten, maar de onderwijsvoorziening op Stalkaarsen 3 voor statushouders (Internationale schakelklas) is blijven bestaan. Medio 2018 zal deze voorziening zeer waarschijnlijk verhuizen naar een andere locatie. Voor onder meer de verhuiskosten wordt via een bestemmingsvoorstel voorgesteld om een bedrag van € 40.000 te bestemmen voor 2018.

Van de beschikbare middelen voor sociaal cultureel werk van € 610.000 is in 2017 € 140.000 onbesteed gebleven. De ambitie met verzelfstandiging van het buurt- en welzijnswerk is dat het beheer van de buurthuizen zoveel mogelijk door vrijwilligers wordt uitgevoerd, waardoor ruimte ontstaat voor subsidiëring van buurtactiviteiten. Daarom zijn we terughoudend omgegaan met het zelf ontplooiën van initiatieven en hebben we ingezet op het faciliteren van de vrijwilligers en initiatiefnemers. Echter is gebleken dat de betrokkenen van het buurt- en welzijnswerk meer behoefte hebben aan professionele ondersteuning zonder het direct te willen overnemen. Dit heeft er toe geleid dat er in 2017 minder (subsidie)aanvragen zijn ingediend dan begroot. Medio 2017 bereikten deze signalen ons. We hebben vanuit de gemeente meer actief gefaciliteerd, zodat de vrijwilligers en initiatiefnemers enerzijds ondersteund worden in het beheren van de buurthuizen en anderzijds voor en met de wijkbewoners buurtactiviteiten ontplooiën.

Ondanks de extra inzet vanuit de gemeente wordt professionele ondersteuning gemist die opbouwt en verbindt. Juist omdat er geconstateerd is dat er behoefte is aan buurt- én welzijnsactiviteiten. Kortom, het overgangsjaar 2017 heeft nog niet gebracht wat nodig is en vraagt om bijsturing. In 2018 wordt dit opgepakt onder meer door de aanstelling van een professionele opbouwwerker.

Voor de uitvoering van de raadsopdracht 'Jongeren binden aan de stad' was voor 2017 een budget toegekend van € 17.000. De raadsopdracht is binnen de bestaande middelen uitgevoerd, waardoor het extra budget niet is ingezet. Wij stellen voor om deze € 17.000 via resultaatbestemming beschikbaar te houden zodat de aanbevelingen vanuit deze opdracht in 2018 uitgevoerd kunnen worden.

Voorts zijn in 2017 enkele werkzaamheden bij de Elzenhof en Podium Gorcum (agendabeheer, schoonmaak, contractbeheer) anders belegd, waardoor een forse besparing is gerealiseerd. Ook werd binnen het budget voor Sociaal Cultureel Werk rekening gehouden met een bedrag van € 30.000 voor de uitvoering van het concept van de Ideeënmakelaar. De werkzaamheden om maatschappelijke initiatiefnemers (inwoners en organisaties) te ondersteunen in het ontwikkelen en realiseren van hun plannen worden uitgevoerd door Gorinchem Beweegt, waardoor dit budget niet benodigd bleek.

TV62 Wijkteams / TV 672 Maatwerkdienstverlening 18-

De doorontwikkeling Sociale Teams is volop bezig. Deze doorontwikkeling wordt vooral uitgevoerd binnen de eigen organisatie. De voorziene inzet van externe inhuur van een kwartiermaker is hierdoor beperkt gebleven. Samen met de efficiencyslag in de coördinatie van het Sociaal Team zorgt dit voor een onderuitputting van c.a. € 126.000 op het oorspronkelijke budget voor Sociale teams van € 221.000.

Vanaf 2015 ontvangt de gemeente middelen van het Rijk voor Jeugdhulp. In april 2016 heeft de raad besloten om een deel van deze middelen beschikbaar te stellen voor trajecten in de pedagogische civil society, social media, kwetsbare jongeren en gezinsondersteuning voor de periode 2015 tot 2019. Daarom is bij de jaarrekening 2016 het restant van 2015 en 2016 van € 208.000 'meegenomen' naar 2017, waardoor het budget 2017 op € 382.000 kwam. In 2017 is voortvarend aan de bovenstaande trajecten gewerkt, maar resteert nog een budget van € 154.000. Omdat dit meerjarig benodigd is voor de volledige uitvoering van de bovengenoemde programma's, stellen wij voor om het restant van € 154.000 via resultaatbestemming beschikbaar te houden voor 2018 en verder.

TV63 Inkomensregelingen / TV64 Begeleide participatie / TV65 Arbeidsparticipatie (allen Avres)

Voor de verstrekking van uitkeringen door Avres heeft Gorinchem c.a. € 11 mln. beschikbaar gesteld aan Avres. Het tekort op de uitkeringsverstrekking voor de regio AV, afgezet tegen de beschikbare rijksmiddelen, komt uit op € 2,6 mln. Het budget voor de regio is gebaseerd op een (gedeeltelijk historisch en gedeeltelijk modelmatig bepaald) verdeelmodel en het feitelijk aantal uitkeringsgerechtigden kan hiervan afwijken. In beperkte mate heeft het relatief grote aantal asielzoekers dat een beroep doet op een uitkering hier ook invloed op gehad.

Avres heeft hiervoor eerst een beroep gedaan op hun reserve Inkomensdeel (€ 1 mln.) en het resterende tekort wordt, conform het solidariteitsbeginsel, verdeeld over de regiogemeenten. Het Gorinchems aandeel in dit tekort is € 636.000 (ca 40%), hiervoor was geen budget beschikbaar.

De door Avres in rekening gebrachte werkelijke kosten voor het minimabeleid (€ 1.785.000) zijn € 233.000 lager dan het beschikbare budget. De oorzaak zit niet perse in lagere kosten als wel in de toevoeging van de extra middelen voor armoedebestrijding (€ 188.000) en voor de Impuls verhoogde instroom asielzoekers (€ 200.000) welke wij aan het gemeentelijke minimabudget hebben toegevoegd.

TV66 Maatwerkvoorzieningen (WMO) / TV671 Maatwerkdienstverlening 18+

Het positieve saldo van € 900.000 op deze taakvelden wordt verklaard door de lagere kosten voor de uitvoering van de nieuwe Wmo-taak begeleiding ad € 1.115.000 (Zorg in Natura € 615.000 en Persoonsgebonden budget € 500.000). Dit heeft meerdere oorzaken, die voor een deel zijn terug te voeren tot de invoering in 2015. Zo zijn bij de invoering van de nieuwe Wmo scherpe inkoopafspraken gemaakt met zorgaanbieders. Verder heeft het Rijk zich bij de

bekostiging van de nieuwe Wmo gebaseerd op parameters, die in de praktijk niet aansloten bij de werkelijke gemeentelijke situatie. Ook wordt niet alle geïndiceerde zorg daadwerkelijk volledig verzilverd. Tenslotte komen - ondanks de extramuralisering - mensen eerder voor een beroep op de Wet langdurige zorg in aanmerking dan gedacht, waardoor zij geen beroep doen op de gemeentelijke Wmo middelen. Daartegenover staat een overschrijding op het product Huishoudelijke verzorging/Huishoudelijke ondersteuning van c.a. € 505.000 ten opzichte van de raming van € 1.947.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten voor huishoudelijke ondersteuning als gevolg van een uitspraak door de Centrale raad van beroep, die ons noopte tot bijstelling van de tarieven voor huishoudelijke ondersteuning. Tot slot is het budget voor onvoorziene uitgaven grotendeels onbenut gebleven, hetgeen tot een voordeel leidt van c.a. € 0,2 mln.

TV681 Geëscaleerde zorg 18+

De gemeente Dordrecht is de centrumgemeente voor de uitvoering van Beschermd Wonen & Opvang. Uit de voorlopige afrekening over 2017 is gebleken dat een groot deel van de middelen van de centrumgemeente onbesteed is gebleven. Dit restant wordt uitbetaald aan de deelnemende gemeenten in Zuid-Holland Zuid. Het Gorinchems aandeel hierin is € 870.000. Ook uit de lokaal beschikbaar gestelde middelen van € 90.000 blijft c.a € 70.000 onbesteed. Dit heeft te maken het feit dat 2017 vooral een voorbereidingsjaar was. Vanaf 2018 wordt gestart met de implementatie van het beleid.

Van het totale positieve saldo van € 1,9 mln. op dit programma wordt voorgesteld om € 1,7 mln. toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein (€ 0,8 mln. WMO en € 0,9 mln. Beschermd Wonen & Opvang), € 40.000 te bestemmen voor 2018 voor vluchtelingenonderwijs en € 154.000 voor lokaal maatwerk jeugdhulp.

Subsidies (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Vivenz maatschappelijk werk	552
The Mall	296
Ouderenbeleid	160
MEE cliëntondersteuning en netwerkversterking kwetsbare inwoners	448
MEE mantelzorg	36
Jeugdzorg	216
Anti-discriminatie	14
Gorinchemse zeeverkeners	10
De Bogerd	25
De Rozenobel	18
Maatschappelijke ondersteuning	49
Padvindes	10
Stichting Podium Gorcum (subsidie minus huurkosten)	10
Vluchtelingenwerk	64
Blik in actie	53
Yulius	74

2.7.4 Met wie hebben we dit samen gedaan?

Partijen die een bijdrage leveren aan dit programma zijn:

- GR Regio AV
- GR Uitvoeringsorganisatie Participatiewet AVRES
- GR DG&J